

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ ખાતે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૨૨૮૩૪/૨૦૧૯

વિથ

સિવિલ એપિલિકેશન (ફોર વેકેટીંગ ઈન્ટરીમ રિલીફ) નં. ૧/૨૦૨૦

ઈન

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૨૨૮૩૪/૨૦૧૯

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તી સુશ્રી સોનિયા ગોકાણી

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તી સુશ્રી ગીતા ગોપી

૧	શું સ્થાનિક સમાચારપત્રોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપી શકાય?	
૨	રિપોર્ટરને મોકલવામાં આવે કે નહીં?	
૩	શું માનનીય ન્યાયમૂર્તીઓ ચુકાદાની અંતિમ નકલ જોવા માગે છે?	
૪	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણ અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈ હુકમના અર્થઘટન અંગેનો કાયદાનો કોઈ મહત્વનો પ્રશ્ન સમાવિષ્ટ છે?	

=====

રમેશચંદ મીણા તે સુગનલાલ મીણા ના પુત્ર ... અરજદાર(ઓ)

વિરુદ્ધ

ધ ઇન્સ્પેક્ટર જનરલ એન્ડ ચીફ સિક્યુરિટી કમિશનર ... સામાવાળા(ઓ)

=====

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર(ઓ) નં. ૧ તરફે પૃથુ પરિમલ (૮૦૨૫)

સામાવાળા(ઓ) નં. ૧, ૨ તરફે સુશ્રી અર્યના યુ અમીન (૨૪૬૨)

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તી સુશ્રી સોનિયા ગોકાણી

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તી સુશ્રી ગીતા ગોપી

તારીખ: ૧૦/૦૩/૨૦૨૧

મૌખિક ચુકાદો

(માનનીય ન્યાયમૂર્તી સુશ્રી સોનિયા ગોકાણી દ્વારા)

૧. અરજદાર રેલવે પ્રોટેક્શન ફોર્સ (આર.પી.એફ.) ના કોન્સ્ટેબલ છે અને હાલમાં વડોદરા ખાતે ફરજ બજાવે છે. આ અરજી કોન્સ્ટીટ્યુશન ઓફ ઇન્ડિયા ના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલ છે, જેમાં સામાવાળા નં. ૨ દ્વારા જારી કરવામાં આવેલ તારીખ ૨૭/૧૧/૨૦૧૮ ના ચાર્જ મેમોરેન્ડમ નં. ડી.એ.આર./૧૫૩/૦૬/૨૦૧૮ અને તેમાંથી ઉદ્ભવતી તમામ આનુષંગિક કાર્યવાહીઓને કાયદેસર અમાન્ય ઠેરવી રદ કરવાની અરજ કરેલ છે.

૨. આ અરજી તરફ દોરી જતી વિગતો વિનાની હકીકતો નીચે મુજબ છે:

૨.૧ તારીખ ૦૬/૧૧/૨૦૧૮ ના રોજ, સુરત સિટી ના એ.સી.બી. પોલીસ

સ્ટેશનમાં હાલના અરજદાર સામે પ્રિવેન્શન ઓફ કર્પ્શન એક્ટ, ૧૯૮૮ ની કલમો ૭એ અને ૧૨ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુનાઓ માટે એફ.આઈ.આર. નં. ૧૫/૨૦૧૮ તરીકે નોંધવામાં આવી હતી. તેમાં એવો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો છે કે તેમણે તારીખ ૦૫/૧૧/૨૦૧૮ ના રોજ ફરિયાદી પાસેથી લાંચ તરીકે રૂ. ૬,૦૦૦/- ની માંગણી કરી હતી. ફરિયાદીનો મિત્ર દારૂ વેચવાનો વ્યવસાય કરતો હોવાનું જણાયું હતું, તેથી સત્તાવાર રીતે ફરિયાદ ન કરવા માટે, અરજદાર દ્વારા આ લાંચ માંગવામાં આવી હતી. ફરિયાદી તરફથી એવો પણ આક્ષેપ છે કે માંગણીની કુલ રકમ રૂ. ૧૦,૦૦૦/- હતી જેમાંથી રૂ. ૪,૦૦૦/- ની રકમ તેને પહેલેથી જ ચૂકવવામાં આવી હતી કારણ કે તેની પાસે બાકીની રૂ. ૬,૦૦૦/- ની રકમ નહોતી, તેણે તે રકમ પછીની તારીખે ચૂકવવાની ખાતરી આપી હતી. તારીખ ૦૫/૧૧/૨૦૧૮ ના રોજ એક છટકું ગોઠવવામાં આવ્યું હતું, જ્યાં તે રંગેહાથ પકડાયો હતો અને તેથી તે અસરની એફ.આઈ.આર. નોંધવામાં આવી હતી.

૨.૨ યોગ્ય તપાસ પછી, તારીખ ૦૧/૦૧/૨૦૧૯ ના રોજ ચાર્જશીટ જારી કરવામાં આવી છે અને સુરત કોર્ટ સમક્ષ સ્પેશિયલ કેસ (એ.સી.બી.) નં. ૦૧/૨૦૧૯ માં સ્પેશિયલ જજ સમક્ષ ટ્રાયલ પેન્ડિંગ છે.

૨.૩ અરજદારની તારીખ ૦૫/૧૧/૨૦૧૯ ના રોજ ધરપકડ કરવામાં આવી

હતી અને તેને જ્યુડિશિયલ કસ્ટડીમાં મોકલવામાં આવ્યો હતો. તારીખ ૧૧/૦૧/૨૦૧૯ ના રોજ, નિયમિત જામીન મંજૂર કરવા માટેની તેમની અરજી ક્રિમિનલ મિસ. એપ્લિકેશન નં. ૧૩૯/૨૦૧૯ તરીકે દાખલ કરવામાં આવી હતી, અને વિદ્વાન સ્પેશિયલ જજ, એ.સી.બી., સુરત દ્વારા તેમને સદર એફ.આઈ.આર. ના સંબંધમાં નિયમિત જામીન પર મુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા.

૨.૪ એવો આક્ષેપ છે કે ગુનાનું સ્થળ કોસાડ રેલવે સ્ટેશન હતું, જે સુરત જિલ્લામાં આવેલું છે, કોઈપણ પગલાં લેવાના હેતુ માટે, હક્કમત સામાવાળા નં. ૨, સિનિયર ડિવિઝનલ સેક્રેટરી, રેલવે પ્રોટેક્શન ફોર્સ, વેસ્ટર્ન રેલવે, વડોદરા ની છે. એવો આક્ષેપ છે કે રેલવે પ્રોટેક્શન ફોર્સ રૂલ્સ, ૧૯૮૮ ના નિયમ ૧૬૧ હેઠળ સત્તાના ગેરકાયદેસર ઉપયોગ પર ડિવિઝનલ ઓર્ડર નં. ૧૫/૨૦૧૮ દ્વારા, અરજદારને તારીખ ૩૦/૧૧/૨૦૧૮ ના રોજ તાત્કાલિક અસરથી સેવામાંથી બરતરફ કરવામાં આવ્યો છે.

૨.૫ અરજદારે તારીખ ૦૫/૦૨/૨૦૧૯ ના રોજ ડેપ્યુટી ઇન્સ્પેક્ટર જનરલ, રેલવે પ્રોટેક્શન ફોર્સ, વેસ્ટર્ન રેલવે, ચર્ચ ગેટ, મુંબઈ સમક્ષ અપીલ દાખલ કરી હતી. સામાવાળા સત્તાવાળાઓ તરફથી કોઈ કાર્યવાહી કરવામાં આવી ન હોવાથી, અરજદારને સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૧૭૭૦૬/૨૦૧૯ દાખલ કરવાની ફરજ પડી હતી. તારીખ ૧૬/૧૦/૨૦૧૯ ના રોજ, કોર્ટે અંતિમ

નિકાલ માટે નોટિસ જારી કરી અને મેટરને સુનાવણી માટે તારીખ ૨૦/૧૧/૨૦૧૮ ના રોજ મુકરર કરી.

૨.૬ તારીખ ૦૬/૧૧/૨૦૧૮ ના રોજ, આ કોર્ટ દ્વારા નોટિસ જારી થવાને કારણે, અપીલ સત્તાધિકારી ડેપ્યુટી ઇન્સ્પેક્ટર જનરલ, રેલવે પ્રોટેક્શન ફોર્સ હોવાથી, ડિવિઝનલ ઓર્ડર નં. ૧૫/૨૦૧૮ ને કાયદેસર અમાન્ય ઠેરવી રદ કર્યો અને અરજદારને સેવામાં પુનઃસ્થાપિત કર્યો. જોકે, તારીખ ૦૭/૧૧/૨૦૧૮ ના રોજ, સામાવાળા નં. ૨ ડિવિઝનલ સિક્યુરિટી કમિશનરે, અરજદારને વિશેષ હુકમ સુધી સસ્પેન્શન હેઠળ મૂકતો હુકમ પસાર કર્યો. અપીલ સત્તાધિકારીના હુકમને કારણે, સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૧૭૭૦૬/૨૦૧૮ બિનઅસરકારક બની ગઈ હોવાથી તેનો નિકાલ કરવામાં આવ્યો હતો.

૨.૭ સસ્પેન્શન પેઝિંડગ હોવા દરમિયાન, તારીખ ૨૭/૧૧/૨૦૧૮ ના રોજ, અરજદારને ડી.એ.આર./૧૫૩/૦૬/૨૦૧૮ તરીકે ચાર્જ મેમોરેન્ડમ જારી કરવામાં આવ્યો હતો. અરજદારનું કહેવું છે કે તારીખ ૦૫/૧૧/૨૦૧૮ ના કથિત બનાવમાંથી ઉદ્ભવતી અરજદાર સામે નોંધાયેલી એફ.આઈ.આર. માં તેમની સામે વિશેષ આક્ષેપો મૂકવામાં આવ્યા છે, તેથી, સદર એફ.આઈ.આર. ના અનુસંધાનમાં ત્યારબાદ ધરપકડ કરવામાં આવી છે. બે આક્ષેપો કાયદા હેઠળ

ટકી શકે તેમ નથી; કારણ કે તેમાંથી એક એ અસરનો છે કે તેની ધરપકડથી રેલવે પ્રોટેક્શન ફોર્સની બદનામી થઈ છે.

૨.૮ અરજદારે તારીખ ૦૨/૧૨/૨૦૧૯ ના રોજ સામાવાળા નં. ૨ ડિવિઝનલ સિક્યુરિટી કમિશનરને રજૂઆત કરી હતી, જેમાં અરજદાર સામેની ખાતાકીય કાર્યવાહી પાછી ખેંચવા અને તેને અટકાવવાની અરજ કરેલ છે. તારીખ ૧૩/૧૨/૨૦૧૯ ના હુકમ દ્વારા સદર અરજ નામંજૂર કરવામાં આવી છે. અરજદાર સામે ફોજદારી કાર્યવાહી પેઢિંગ હોય ત્યારે કાર્યવાહી અટકાવવાની અરજદાર તરફથી કરવામાં આવેલી વિનંતીને ગ્રાહ્ય રાખવામાં આવી નથી.

૨.૯ તેથી, અરજદાર સામાવાળા સત્તાવાળાઓની કાર્યવાહીથી નારાજ થઈને નીચેની રાહતો મેળવવા માટે આ કોર્ટ સમક્ષ ઉપસ્થિત છે:

એ. નામદાર કોર્ટ મહેરબાની કરશો સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન દાખલ કરવા અને મંજૂર કરવા. બી. આ નામદાર કોર્ટ મહેરબાની કરશો તારીખ ૨૬/૧૧/૨૦૧૯ ના રોજ જારી કરાયેલ વાદગ્રસ્ત મેમોરેન્ડમ નં. ડી.એ.આર./૧૫૩/૦૬/૨૦૧૯ ને કાયદેસર અમાન્ય ઠેરવી રદ કરવા રિટ ઓફ મેન્ડમસ અને/અથવા અન્ય કોઈ યોગ્ય રિટ/હુકમ/નિર્દેશ જારી કરવા. સી. હાલની અરજીના દાખલ થવા, સુનાવણી અને અંતિમ નિકાલ

સુધી આ નામદાર કોર્ટ મહેરબાની કરશો ચાર્જ મેમોરેન્ડમ નં. ડી.એ.આર./૧૫૩/૦૬/૨૦૧૯ હેઠળની આગળની તમામ કામગીરી અને અમલીકરણ પર સ્ટે આપવા. ડી. આ નામદાર કોર્ટ મહેરબાની કરશો હાલના કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં અને ન્યાયના હિતમાં અન્ય કોઈ અને વિશેષ રાહત મંજૂર કરવા."

૩. અરજદારના જણાવ્યા મુજબ, એફ.આઈ.આર. ની નોંધણી, જેના અનુસંધાનમાં અરજદારની ધરપકડ કરવામાં આવી છે અને જ્યુડિશિયલ કસ્ટડીમાં મોકલવામાં આવ્યો છે, તે અરજદારના પક્ષે કોઈ ગેરવર્તણૂકનું નિર્માણ કરશે નહીં અને તેમની સામે ખાતાકીય રીતે મૂકવામાં આવેલા આક્ષેપો માટે તે કારણ ટકી શકે તેમ નથી. ફોજદારી કેસ પ્રકૃતિમાં ગંભીર છે અને તેમાં હકીકતો અને કાયદાના જટિલ પ્રશ્નો સામેલ છે, તેથી, ટ્રાયલ પૂર્ણ થાય ત્યાં સુધી ખાતાકીય કાર્યવાહી પર સ્ટે આપવો ઇચ્છનીય છે. તેમનો વધુમાં એવો કેસ છે કે ફોજદારી ટ્રાયલ તેમજ ખાતાકીય કાર્યવાહી બંનેમાં સામેલ હકીકતો સમાન છે, અને તેથી, ફોજદારી ટ્રાયલ પેર્સિડિંગ હોવા દરમિયાન ખાતાકીય કાર્યવાહી આગળ વધારવામાં આવી ન હતી.

૪. નોટિસ જારી થવા પર સામાવાળા-સિનિયર ડિવિઝનલ સિક્યુરિટી કમિશનર, આર.પી.એફ. દ્વારા એફિડેવિટ-ઇન-રિપ્લાય દાખલ કરવામાં

આવેલ છે. સામાવાળાના જણાવ્યા મુજબ, અરજદારને એ.સી.બી., સુરતના કર્મચારીઓ દ્વારા ફરિયાદીના મિત્ર પાસેથી ગેરકાયદેસર લાંચ લેતા પકડવામાં આવ્યો છે અને સાબીરભાઈના ગેરકાયદેસર વ્યવસાય માટે ફોજદારી ફરિયાદ ન નોંધાવવા માટે આ લાંચ આપવામાં આવી હતી.

૪.૧ બરતરફીના હુકમને કાયદેસર અમાન્ય ઠેરવી રદ કરવા અને તારીખ ૨૭/૦૧/૨૦૧૯ ના રોજ ચાર્જ મેમોરેન્ડમ જારી કરવા સુધીની વિગતોની કાલક્રમણિકા જ્યાં સુધી સંબંધિત છે ત્યાં સુધી અરજદાર દ્વારા આપવામાં આવેલી હકીકતલક્ષી વિગતોનો કોઈ વિવાદ નથી. તે પણ વિવાદમાં નથી કે તારીખ ૦૭/૧૧/૨૦૧૯ ના રોજ, અરજદારને સસ્પેન્ડ કરવામાં આવ્યો હતો અને ત્યારબાદ, તેની સામે ખાતાકીય કાર્યવાહી વિચારવામાં આવી હતી અને તેથી, નિયમોને અનુસરીને, આક્ષેપો ઘડવામાં આવ્યા છે. સામાવાળાનું કહેવું છે કે આર.પી.એફ. રૂલ્સ ૧૯૮૭ ના નિયમ ૧૫૩ હેઠળ, ત્રણ આક્ષેપો ઘડવામાં આવ્યા છે (૧) રેલવે કર્મચારી હોવા છતાં, તેણે પોતાના અશોભનીય અયોગ્ય ગેરકાયદેસર કૃત્ય દ્વારા રેલવે સર્વિસ્ટ (કન્ડક્ટ) રૂલ્સ, ૧૯૬૬ ના નિયમ ૩.૧ (૩) નું ઉલ્લંઘન કર્યું છે; (૨) તેણે અવિશ્વસનીય વર્તન પ્રદર્શિત કરવા બદલ નિયમ ૧૪૬.૪ નું ઉલ્લંઘન કર્યું છે; અને (૩) દૈનિક ડાયરીની નોંધોમાં, તેણે તારીખ ૦૩/૧૧/૨૦૧૮ અને તારીખ ૦૫/૧૧/૨૦૧૮ ના રોજ સહીઓ કરી ન હતી.

૪.૨ ચાર્જ સોંપતી અને લેતી વખતે બેદરકારી અને શિથિલતાના કારણે, તેણે તે રીતે આર.પી.એફ. રૂલ્સના નિયમ ૧૪૬.૨ (૧) નું ઉલ્લંઘન કર્યું છે. તે પણ સ્વીકારવામાં આવે છે કે તેમની રજૂઆત તારીખ ૦૨/૧૨/૨૦૧૯ ના રોજ આવી હતી, જોકે, વિભાગનો એવો અભિપ્રાય હોવાથી કે ખાતાકીય તપાસ ફોજદારી કાર્યવાહી સાથે એકસાથે શરૂ કરી શકાય છે અને ખાતાકીય કાર્યવાહીમાં ઘડવામાં આવેલા આક્ષેપો ફોજદારી કાર્યવાહીના આક્ષેપો કરતાં અલગ હોવાથી, તે બંને એકસાથે આગળ વધારી શકાય છે. ખાતાકીય તપાસ અને ફોજદારી કાર્યવાહી બંનેના હેતુ ભિન્ન અને અલગ છે. ખાતાકીય કાર્યવાહીમાં તપાસ કસૂરવારની ફરજના ભંગ અને તે વ્યક્તિને તેની ગેરવર્તણૂક બદલ સજા કરવા સંબંધિત છે જ્યાં પુરાવાનું ધોરણ પણ ભૌતિક રીતે અલગ હશે. આ કોર્ટના અને એપેક્ષ કોર્ટના કેટલાક ચુકાદાઓ પર પણ એવું ભારપૂર્વક જણાવવા માટે આધાર રાખવામાં આવેલ છે કે જ્યારે ફોજદારી કાર્યવાહી તેમજ ખાતાકીય કાર્યવાહી બંને પેનિંગ હોય ત્યારે કાર્યવાહી પર સ્ટે આપવો તે કોઈ સામાન્ય બાબત હોવી જોઈએ નહીં. તદ્દનુસાર, વિભાગે ખાતાકીય કાર્યવાહી ચાલુ રાખવા દેવા અરજ કરેલ છે.

૫. નોટિસ જારી કરતી વખતે, કોર્ટે અરજદારને ખાતાકીય કાર્યવાહીમાં મુદત માંગવાની પરવાનગી આપી હતી, અત્યાર સુધી, કાર્યવાહી ફરીથી શરૂ કરવામાં આવી નથી અને સ્ટે ચાલુ રહ્યો છે અને વારંવાર, ખાતાકીય કાર્યવાહીમાં

તેમની વિનંતી મંજૂર કરવામાં આવે છે.

૬. મેટર વર્ષ ૨૦૧૯ ની હોવાનું ધ્યાનમાં રાખીને વચગાળાની રાહત વેકેટ કરવા માંગતી એક અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી. બંને પક્ષોના વિદ્વાન વકીલોની વિનંતીથી, અમે મેટરને અંતિમ સુનાવણી માટે હાથ પર લીધી છે અને વધુ ખાસ કરીને, મુખ્ય મેટર સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નં. ૨૨૮૩૪/૨૦૧૯ છે.

૭. અરજદાર તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી પૃથુ પરિમલે આ કોર્ટ સમક્ષ ભારપૂર્વક રજૂઆત કરી છે કે એકવાર ફોજદારી ટ્રાયલ પેઝિંગ હોય ત્યારે ખાતાકીય તપાસ હાથ ધરવાની પરવાનગી આપવામાં આવશે તો, અરજદારના પોતાના બચાવના ખુલાસાના અધિકારને ગંભીર નુકસાન થશે. તેમના જણાવ્યા મુજબ, માત્ર બંને કાર્યવાહીઓને એકસાથે આગળ વધારવાની પરવાનગી આપી શકાય નહીં તેટલું જ નહીં, મેમોરેન્ડમ ઓફ ચાર્જમાં આક્ષેપોનું સ્વરૂપ પણ ટકી શકે તેમ નથી. તેમણે વધુમાં ભારપૂર્વક અરજ કરેલ છે કે કાયદાની તે પ્રસ્થાપિત સ્થિતિ છે કે જો ખાતાકીય કાર્યવાહીમાં બચાવનો ખુલાસો ફોજદારી કાર્યવાહીમાં કર્મચારીને ગંભીર રીતે નુકસાન પહોંચાડશે, તો ખાતાકીય કાર્યવાહી આગળ વધારવાની પરવાનગી આપી શકાય નહીં. તેમના જણાવ્યા મુજબ, ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ પર્સનલ એન્ડ ટ્રેનિંગ મિનિસ્ટ્રી ઓફ પર્સનલ, પબ્લિક ગ્રીવન્સીસ એન્ડ

પેન્શન્સ, ગવર્નમેન્ટ ઓફ ઇન્ડિયા દ્વારા જારી કરાયેલ તારીખ ૦૧/૦૮/૨૦૦૭ નું ઓફિસ મેમોરેન્ડમ પણ જણાવે છે કે જો હકીકતો અને કાયદાના જટિલ પ્રશ્નો સામેલ હોય તેવો ગંભીર પ્રકૃતિનો કોઈ ફોજદારી કેસ હોય, તો ખાતાકીય કાર્યવાહી પર સ્ટે આપવો ઇચ્છનીય છે. તેમનો વધુમાં એ બાબત પર ભાર છે કે ચાર્જ મેમોરેન્ડમ જે આ મેટરમાં વાદગ્રસ્ત છે તે એવું પણ પ્રદાન કરે છે કે એફ.આઈ.આર. ની નોંધણી દાખલ થવાથી અને તેના અનુસંધાનમાં ધરપકડથી વિભાગની બદનામી થઈ છે. આ ગેરવર્તણૂક સમાન હોઈ શકે નહીં અને આ આક્ષેપ ટકી શકે તેમ નથી. ચાર્જ મેમોરેન્ડમમાં અરજદાર સામે મૂકવામાં આવેલા મુખ્ય આક્ષેપ તરફ જોવામાં આવે તો, વિદ્વાન વકીલના જણાવ્યા મુજબ, તે માત્ર એક આક્ષેપ છે અને હાલમાં ગેરવર્તણૂક સમાન હોઈ શકે નહીં અને તેથી પણ, તેમની વિનંતી મંજૂર કરવામાં આવે. તેમણે આ મુદ્દા પર વિવિધ ચુકાદાઓ અને ખાસ કરીને તારીખ ૦૬/૦૧/૨૦૨૦ ના રોજ સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૧૦૮૧૧/૨૦૧૯ અને સંલગ્ન મેટરોમાં આપવામાં આવેલા ચુકાદા પર ભારે આધાર રાખ્યો છે. તેમના મતે વિભાગ દ્વારા આને આગળ પડકારવામાં કે પ્રશ્ન કરવામાં આવ્યો નથી, પરંતુ, તે જ મેટરમાં, કોર્ટે ઘટનાઓની કાલક્રમણિકા અને રૂલ્સ ૧૪૬.૧, ૧૪૬.૨ અને ૧૪૬.૪ નું વિશ્લેષણ કર્યું છે જ્યાં ચાર્જ મેમોમાં ફોજદારી કેસમાં સંડોવણી સિવાયની અન્ય કોઈ હકીકતો જાહેર કરવામાં આવી નથી જે ફરજની ઉપેક્ષા અથવા બદનામ વર્તનના આક્ષેપનો ઉપયોગ કરવા માટે કાયદાની કોર્ટમાં સાબિત થવાની બાકી

છે અને તેથી, એવી અરજ કરેલ છે કે વિભાગની સદર કાર્યવાહીને ટકી ન શકે તેવી ઠેરવવાની જરૂર છે.

૮. અમે સામાવાળા સત્તામંડળ માટે સ્ટેન્ડિંગ કાઉન્સેલ તરીકે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ, સુશ્રી અર્યના અમીનને સાંભળ્યા છે. તેમણે આ કોર્ટ સમક્ષ રજૂ કરેલા જવાબની લાઈન પર જ દલીલ કરી છે. તેમણે ભારપૂર્વક અરજ કરેલ છે કે ખાતાકીય કાર્યવાહીમાં ઘડવામાં આવેલા આક્ષેપો ફોજદારી કાર્યવાહીના આક્ષેપો કરતા અલગ છે અને પુરાવાનું ધોરણ પણ ભૌતિક રીતે અલગ હશે, જેમાં ફોજદારી કાર્યવાહીમાં વ્યાજબી શંકાની બહારનો પુરાવો હોય છે જ્યારે ખાતાકીય કાર્યવાહીમાં, સંભાવનાઓની પ્રબળતાને ધ્યાનમાં લેવાની જરૂર રહેશે. અને તેથી, ખાતાકીય કાર્યવાહી ચાલુ રાખવાથી અરજદારને કોઈપણ રીતે નુકસાન થશે નહીં. તેમના જણાવ્યા મુજબ, અરજદાર પર ભ્રષ્ટ્ર પ્રવૃત્તિઓમાં સામેલ થવાનો આક્ષેપ છે. તેથી, ખાતાકીય કાર્યવાહીમાં અરજદાર સામે ઘડવામાં આવેલ આક્ષેપ તેની ફરજની ઉપેક્ષા, બદનામ વર્તન અને રૂલ ૩.૧ (૩) ના ઉલ્લંઘનનો છે. તેમના જણાવ્યા મુજબ, આર.પી.એફ. રૂલ્સના નિયમ ૧૪૬.૨(૧) અને ૧૪૬.૪ ના સુસંગત અંશોને પણ અમલમાં મૂકવાના છે. તેમણે વધુમાં દલીલ કરી છે કે કાનૂની સ્થિતિ એકદમ સ્પષ્ટ છે કે ખાતાકીય કાર્યવાહી અને ફોજદારી કાર્યવાહી એકસાથે હાથ ધરવા પરવાનગીપાત્ર રહેશે.

વાસ્તવમાં કોઈ કાનૂની બાધ નથી, સિવાય કે કાયદા અને હકીકતોના ખૂબ જ જટિલ પ્રશ્નો હોય, જે અહીં ખૂટે છે.

૮.૧ તેમણે સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૬૨૭૦/૨૦૧૧ માં આપવામાં આવેલા આ કોર્ટના ચુકાદા પર આધાર રાખવાનું પસંદ કર્યું છે જ્યાં એપેક્ષ કોર્ટના ચુકાદા પર આધાર રાખીને કોર્ટે આમ ઠરાવ્યું હતું કે ફોજદારી કેસના પરિણામની રાહ જોવામાં ખાતાકીય કાર્યવાહીમાં અનિશ્ચિત સમય માટે વિલંબ કરી શકાય નહીં. તેમણે એ ચુકાદા પર પણ આધાર રાખ્યો છે જ્યાં સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૨૦૫૨૧/૨૦૧૬ માં સ્પષ્ટપણે ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે ફોજદારી ટ્રાયલમાં પુરાવાનું સ્વરૂપ ખાતાકીય કાર્યવાહી કરતા સંપૂર્ણપણે અલગ છે. એકમાત્ર પાસું જે ધ્યાનમાં લેવાની જરૂર છે તે એ છે કે શું ખાતાકીય તપાસ ફોજદારી કેસમાં ટ્રાયલ વખતે કસૂરવારને તેના બચાવમાં ગંભીર રીતે નુકસાન પહોંચાડશે અને આ હકીકતનો પ્રશ્ન હોવાથી, દરેક કેસમાં હકીકતો અને કાયદાના આધારે તેને ધ્યાનમાં લેવાની જરૂર રહેશે. તેમણે મેસર્સ સ્ટેન્ઝર ટોયોટેલ્સ ઇન્ડિયા પ્રાઇવેટ લિમિટેડ વિ. ગિરીશ વી. અને અન્ય ના કેસમાં એપેક્ષ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલા ચુકાદા પર પણ આધાર રાખ્યો છે, જે ૨૦૦૪ (૩) એસ.સી.સી. ૬૩૬ માં નોંધાયેલ છે.

૯. આમ બંને પક્ષોના વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા પછી, આ કોર્ટ દ્વારા એવો પ્રશ્ન ઉઠાવવામાં આવ્યો હતો કે શું સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૧૦૮૧૧/૨૦૧૯ અને સંલગ્ન મેટરોમાં ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા આપવામાં આવેલા ચુકાદાને એપેક્ષ કોર્ટ સમક્ષ પડકારવામાં આવ્યો છે. આર.પી.એફ. રૂલ્સનો નિયમ ૧૩૯.૨ સસ્પેન્શનના હુકમમાં સુધારાની પરવાનગી આપે છે, આ હુકમ શા માટે રદ કરવામાં આવ્યો છે તેનું કોઈ ચોક્કસ કારણ નથી. સુશ્રી અમીનના જણાવ્યા મુજબ, સંભવતઃ ૧૮૦ દિવસ પૂર્ણ થવાને કારણે અને સસ્પેન્શનના નિર્ણયની સમીક્ષા ન થવાને કારણે તે છે; જોકે, હાલમાં તે ક્ષેત્રમાં પ્રવેશ્યા વિના, આ કોર્ટનું ધ્યાન ખેંચતો એકમાત્ર પ્રશ્ન એ છે કે શું ખાતાકીય કાર્યવાહીને ફોજદારી કાર્યવાહી સાથે આગળ વધારવાની પરવાનગી આપી શકાય જે સુરત કોર્ટ સમક્ષ પેન્ડિંગ છે.

૧૦. આ કોર્ટ સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૬૨૭૦/૨૦૧૧ માં રેલવે પ્રોટેક્શન ફોર્સના સભ્યની મેટર વિચારણા હેઠળ લઈ રહી હતી, જે ઇન્સ્પેક્ટર તરીકે પોતાની ફરજ બજાવી રહ્યા હતા. પ્રાથમિક ફરિયાદના આધારે ફરિયાદી પાસેથી લાંચ માંગવા બદલ તેની સામે છટકું ગોઠવવામાં આવ્યું હતું, એફ.આઈ.આર. નોંધવામાં આવી હતી અને એવો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો હતો કે રેલવેનો વિસ્તાર પાર્કિંગ માટે આપવામાં આવેલ છે અને જ્યારે લાંચની માંગણી સંતોષવામાં ન આવી ત્યારે તેણે તેનો કોન્ટ્રાક્ટ રદ કરાવ્યો હતો. આ પરિસરમાં,

ચાર્જશીટ જારી કરવામાં આવી હતી, જેમાં ફોજદારી કાર્યવાહીમાં મૂકવામાં આવેલા આક્ષેપો સમાન આક્ષેપો હતા. અને વિભાગે વધુમાં એવો આક્ષેપ કર્યો કે તેના વર્તન રેલવે સર્વિસ કન્ડક્ટ રૂલ્સ, ૧૯૬૬ ના નિયમ ૩.૧ (૧)(૨) અને (૩) નું ઉલ્લંઘન કર્યું છે અને તેણે શિસ્તને નુકસાન પહોંચાડે તેવી રીતે કૃત્ય કર્યું હતું અને તેના વર્તનથી ફોર્સની પ્રતિષ્ઠા ખરડાઈ છે કારણ કે તેણે પોતાના અંગત લાભ માટે કૃત્ય કર્યું હતું અને તેનું વર્તન રેલવે કર્મચારીને ન છાજે તેવું હતું.

૧૧. કાર્યવાહીઓ સમાંતર હોવાથી, એવો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો હતો કે તેઓ ફોજદારી કાર્યવાહીમાં તેના બચાવને નુકસાન પહોંચાડી શકે છે અને આ પૃષ્ઠભૂમિમાં કોર્ટે કુશેશ્વર દુબે વિ. મેસર્સ ભારત કોર્કિંગ કોલ લિમિટેડ અને અન્ય, જે (૧૯૮૮) ૪ એસ.સી.સી. ૩૧૯ માં નોંધાયેલ છે, અને સ્ટેટ ઓફ રાજસ્થાન વિ. બી.કે. મીણા અને અન્ય, જે (૧૯૯૬) ૬ એસ.સી.સી. ૪૧૭ માં નોંધાયેલ છે, ડેપો મેનેજર, એ.પી. સ્ટેટ રોડ ટ્રાન્સપોર્ટ કોર્પોરેશન વિ. મોહમ્મદ યુસુફ મિયા અને અન્ય જે (૧૯૯૭) ૨ એસ.સી.સી. ૬૯૯ માં નોંધાયેલ છે અને કેપ્ટન એમ. પોલ એન્થોની વિ. ભારત ગોલ્ડ માઈન્સ લિમિટેડ અને અન્ય, જે (૧૯૯૯) ૩ એસ.સી.સી. પેજ ૬૭૯ માં નોંધાયેલ છે, ના કેસમાં એપેક્ષ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલા ચુકાદાઓ પર આધાર રાખ્યો હતો અને અંતે એવું ઠરાવ્યું હતું કે ફોજદારી કેસના પરિણામની રાહ જોતા ખાતાકીય કાર્યવાહીમાં અનિશ્ચિત સમય માટે વિલંબ કરી શકાય નહીં, જેને પૂર્ણ થવામાં નોંધપાત્ર સમય

લાગી શકે છે એવો અનુભવ છે. જ્યાં સુધીમાં, કોર્ટ ટ્રાયલ પૂર્ણ કરે, ત્યાં સુધીમાં ઘણો સમય પસાર થઈ ગયો હોઈ શકે છે અને અરજદારની સેવાને સાતત્યની જરૂર હોય છે અથવા તે કોઈ કામગીરી કર્યા વિના પગાર મેળવે છે. ફોજદારી કાર્યવાહીઓ સમાજને ગુના અને ગુનેગારોથી અલગ રાખે છે અને ખાતાકીય કાર્યવાહીઓ સંસ્થાને શિસ્ત અને સંસ્થાકીય મૂલ્યો જાળવવાના તેના પ્રયત્નોમાં ઢાલ પૂરી પાડે છે. આ કોર્ટ દ્વારા સદર અરજી ગ્રાહ્ય રાખવામાં આવી ન હતી. આ બાબતમાં સુસંગત ચર્ચાને લાભદાયી રીતે ટાંકવાની જરૂર છે.

"૬. સામેલ બનાવ એક છે. તેથી દેખીતી રીતે જ, ખાતાકીય કાર્યવાહી અને ફોજદારી કેસનો પાયો બનાવતા આક્ષેપો સમાન હશે. તેથી, અમે એવા આધાર પર આગળ વધીએ છીએ. જોકે, ફોજદારી ટ્રાયલ પેવિંગ હોય ત્યારે ખાતાકીય કાર્યવાહી પર સ્ટે આપવા માટે, આ પોતે જ પૂરતું હશે નહીં. આક્ષેપોનું સ્વરૂપ, સામેલ કાયદા અને હકીકતોની જટિલતા અને ફોજદારી કેસમાં લાગી શકે તેવો સમય કેટલાક સુસંગત પરિબલો છે જેની તપાસ કરવાની જરૂર છે. મુખ્ય વિચારણા એ છે કે શું વિભાગને આગળ વધવાની પરવાનગી આપવાથી, કર્મચારી કે જે ફોજદારી કેસમાં આરોપી પણ છે તેને આવા ફોજદારી કેસમાં તેના બચાવમાં નુકસાન થશે.

૭. આવા પ્રશ્નો અસંખ્ય પ્રસંગોએ સુપ્રીમ કોર્ટ સમક્ષ આવ્યા છે. કુશેશ્વર દુબે વિ. મેસર્સ ભારત કોર્કિંગ કોલ લિમિટેડ અને અન્ય ના કેસમાં જે (૧૯૮૮) ૪ એસ.સી.સી. ૩૧૯ માં નોંધાયેલ છે તેમાં કોર્ટે નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું:

"૭. આ કોર્ટના ત્રણ કેસોમાં વ્યક્ત કરવામાં આવેલો મત એ સ્થિતિને સમર્થન આપતો હોય તેવું જણાય છે કે જ્યારે એકસાથે કાર્યવાહી કરવા પર કોઈ કાનૂની બાધ ન હોઈ શકે. તેમ છતાં, એવા કેસો હોઈ શકે છે જ્યાં ફોજદારી કેસના નિકાલની રાહ જોતા શિસ્તભંગની કાર્યવાહી મુલતવી રાખવી યોગ્ય રહેશે પછીના વર્ગના કેસોમાં કસૂરવાર કર્મચારી માટે કોર્ટ પાસેથી સ્ટે અથવા મનાઈહુકમનો આવો હુકમ માંગવા માટે ખુલ્લું રહેશે. કોઈ ચોક્કસ કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં કાર્યવાહીની આવી એકસાથે સમાનતા હોવી જોઈએ કે નહીં તે પછી ન્યાયિક વિચારણા મેળવશે અને કોર્ટ કોઈ ચોક્કસ કેસના આપેલા સંજોગોમાં નક્કી કરશે કે શું ફોજદારી ટ્રાયલ પેલિંગ હોય ત્યારે શિસ્તભંગની કાર્યવાહી અટકાવવી જોઈએ કે નહીં જેમ કે અમે પહેલેથી જ જણાવ્યું છે કે વ્યક્તિગત-પરિસ્થિતિની વિશિષ્ટતાઓને ધ્યાનમાં લીધા વિના તમામ કેસો માટે માન્ય અને સામાન્ય ઉપયોગની કોઈ સખત અને ઝડપી, સ્ટ્રેટ જેકેટ ફોર્મ્યુલા વિકસાવવી શક્ય નથી કે સલાહભર્યું

પણ નથી. વર્તમાન કેસના નિકાલ માટે, અમે તેનાથી વિશેષ કંઈ કહેવું જરૂરી માનતા નથી, ખાસ કરીને જ્યારે અમે કોઈ સામાન્ય માર્ગદર્શિકા ઘડવાનો ઇરાદો ધરાવતા નથી."

૮. સ્ટેટ ઓફ રાજસ્થાન વિ. બી.કે. મીણા અને અન્ય ના કેસમાં જે (૧૯૯૬) ૬ એસ.સી.સી. ૪૧૭ માં નોંધાયેલ છે તેમાં સુપ્રીમ કોર્ટે નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું:

"૧૪. ઉપરોક્ત ચુકાદાઓ પરથી એ સ્પષ્ટ થશે કે તેમાંના દરેક એ નિર્વિવાદ પ્રસ્તાવથી શરૂ થાય છે કે બંને કાર્યવાહી એકસાથે ચાલુ રાખવા પર કોઈ કાનૂની બાધ નથી અને પછી કહે છે કે ચોક્કસ પરિસ્થિતિઓમાં, જ્યારે સમાન આક્ષેપો પર ફોજદારી કેસ પેઢિંગ હોય ત્યારે શિસ્તભંગની તપાસ આગળ વધારવી તે 'ઈચ્છનીય', 'સલાહભર્યું' અથવા 'યોગ્ય' ન પણ હોઈ શકે. શિસ્તભંગની કાર્યવાહી પર સ્ટે આપવો, તેના પર ભાર મૂકવામાં આવે છે, તે શિસ્તભંગની કાર્યવાહી બાબત છે, તેના પર ભાર મૂકવામાં આવે છે, તે આપેલા કેસની હકીકતો અને સંજોગોને ધ્યાનમાં રાખીને નક્કી કરવાની બાબત છે અને તે વતી કોઈ સખત અને ઝડપી નિયમો ઘડી શકાય નહીં. શિસ્તભંગની કાર્યવાહી પર સ્ટે આપવા માટેના માન્ય કારણની રચના તરીકે ઉપરોક્ત પ્રશ્નોમાં સૂચવેલ એકમાત્ર કારણ એ છે કે "કે ફોજદારી કેસમાં કર્મચારીના બચાવને ગુકસાન ન પહોંચે." જોકે, આ કારણ

વધુમાં એવું પ્રદાન કરીને મર્યાદિત કરવામાં આવ્યું છે કે આ હકીકત અને કાયદાના પ્રશ્નો સામેલ હોય તેવા ગંભીર પ્રકૃતિના કેસોમાં થઈ શકે છે. અમારા આદરપૂર્વકના અભિપ્રાયમાં, તેનો અર્થ એ છે કે માત્ર આક્ષેપો ગંભીર હોવા જોઈએ એટલું જ નહીં પરંતુ કેસમાં કાયદા અને હકીકતના જટિલ પ્રશ્નો સામેલ હોવા જોઈએ. તદુપરાંત, કેસની તમામ હકીકતો અને સંજોગોને ધ્યાનમાં રાખીને દરેક કેસમાં 'સલાહભર્યું', 'ઈચ્છનીયતા' અથવા 'ઔચિત્ય', જે પણ કેસ હોય તે, નક્કી કરવું પડશે. ડી.સી.એમ. અને ટાટા ઓઈલ મિલ્સ માં દર્શાવેલ કારણ પણ કોઈ અફર નિયમ નથી. શિસ્તભંગની કાર્યવાહી પર સ્ટે આપવાની સલાહ કે ઈચ્છનીયતાને ચકાસતી વખતે તે માત્ર એક પરિબલ છે જે ત્રાજવામાં જશે. વિવાદાસ્પદ વિચારણાઓમાંની એક એ છે કે શિસ્તભંગની તપાસમાં બિનજરૂરી વિલંબ કરી શકાય નહીં અને કરવો જોઈએ નહીં. જ્યાં સુધી ફોજદારી કેસોનો સંબંધ છે, તે જાણીતું છે કે જ્યાં ઉચ્ચ અધિકારીઓ અથવા ઉચ્ચ જાહેર હોદ્દાઓ ધરાવતી વ્યક્તિઓ સામેલ હોય ત્યાં તેઓ અનંત ખેંચાય છે. તેઓ એક અથવા બીજા કારણસર ફસાઈ જાય છે. તેઓ ભાગ્યે જ ક્યારેય ત્વરિત નિષ્કર્ષ પર પહોંચે છે. આ કોર્ટ અને હાઈકોર્ટ તરફથી વારંવારની સલાહ અને ચેતવણીઓ છતાં આ વાસ્તવિકતા છે. જો ફોજદારી કેસમાં બિનજરૂરી વિલંબ થાય તો તે પોતે જ શિસ્તભંગની તપાસ

સાથે આગળ વધવા માટે એક યોગ્ય કારણ હોઈ શકે છે, પછી ભલે શિસ્તભંગની કાર્યવાહી અગાઉના તબક્કે મુલતવી રાખવામાં આવી હોય. વહીવટ અને સારા શાસનના હિતો માંગ કરે છે કે આ કાર્યવાહીઓ ઝડપથી પૂર્ણ કરવામાં આવે. તે યાદ રાખવું જોઈએ કે વહીવટના હિતો માંગ કરે છે કે અનિચ્છનીય તત્વોને બહાર ફેંકી દેવામાં આવે અને ગેરવર્તણૂકના કોઈપણ આક્ષેપની તાત્કાલિક તપાસ કરવામાં આવે. શિસ્તભંગની કાર્યવાહીનો અર્થ ખરેખર દોષિતને સજા કરવાનો નથી પરંતુ ખરાબ તત્વોથી છૂટકારો મેળવીને વહીવટી તંત્રને નિષ્કલંક રાખવાનો છે. કસૂરવાર અધિકારીનું હિત પણ શિસ્તભંગની કાર્યવાહીના ત્વરિત નિષ્કર્ષમાં રહેલું છે. જો તે આક્ષેપો માટે દોષિત ન હોય, તો શક્ય તેટલા વહેલા તબક્કે તેના સન્માનને સાબિત કરવું જોઈએ અને જો તે દોષિત હોય, તો કાયદા મુજબ તેની સાથે તાત્કાલિક કામ લેવું જોઈએ. વહીવટના હિતમાં પણ એ નથી કે ગંભીર ગેરવર્તણૂકના આરોપી વ્યક્તિઓને અનિશ્ચિત સમય માટે, એટલે કે ફોજદારી કાર્યવાહીના પરિણામની રાહ જોતા લાંબા સમય સુધી હોદ્દા પર ચાલુ રાખવા જોઈએ. તે વહીવટના હિતમાં નથી. તે માત્ર દોષિત અને અપ્રમાણિક લોકોના હિતમાં કામ કરે છે. જ્યારે શિસ્તભંગની કાર્યવાહી પર સ્ટે આપવાની તરફેણમાં અને વિરુદ્ધમાં વિવિધ પરિબલોની ગણતરી કરવી શક્ય નથી, ત્યારે એ હકીકતને ધ્યાનમાં

રાખીને કેટલીક મહત્વપૂર્ણ વિચારણાઓ પર ભાર મૂકવો અમને જરૂરી લાગ્યો કે ફોજદારી કાર્યવાહી પેન્ડિંગ હોય ત્યારે ઘણી વાર શિસ્તભંગની કાર્યવાહી લાંબા સમય સુધી રોકી રાખવામાં આવે છે. શિસ્તભંગની કાર્યવાહી પર સ્ટે આપવો તે કોઈ સામાન્ય બાબત હોઈ શકે નહીં, અને હોવી જોઈએ નહીં. ઉપર સંદર્ભિત ચુકાદાઓમાં નિર્ધારિત વિવિધ સિદ્ધાંતોને ધ્યાનમાં રાખીને તરફેણ અને વિરુદ્ધના તમામ સુસંગત પરિબલોનું વજન કરવું જોઈએ અને નિર્ણય લેવો જોઈએ.

૧૫. અમે એ હકીકતથી સારી રીતે વાકેફ છીએ કે તમામ શિસ્તભંગની કાર્યવાહીઓ સાચા આક્ષેપો પર આધારિત હોતી નથી; તેમાંના કેટલાક પાયાવિહોણા હોઈ શકે છે. એવું પણ બની શકે કે કેટલાક કિસ્સાઓમાં, આડકતરા હેતુઓ સાથે આક્ષેપો મૂકવામાં આવે. પરંતુ આ શક્યતાઓ આ કાર્યવાહીના વહેલા નિષ્કર્ષની ઇચ્છનીયતામાંથી ધ્યાન હટાવતી નથી. ખરેખર, આવા કિસ્સાઓમાં, તે ચાજ્ઞ અધિકારીના હિતમાં વધુ છે કે કાર્યવાહી ઝડપથી પૂર્ણ કરવામાં આવે. આવા કિસ્સાઓમાં વિલંબ ખરેખર તેની વિરુદ્ધ કામ કરે છે."

૯. ડેપો મેનેજર, એ.પી. સ્ટેટ રોડ ટ્રાન્સપોર્ટ કોર્પોરેશન વિ. મોહમ્મદ યુસુફ મિયા અને અન્ય ના કેસમાં જે (૧૯૯૭) ૨ એસ.સી.સી. ૬૯૯ માં નોંધાયેલ છે તેમાં સ્ટેટ ઓફ રાજસ્થાન વિ. બી.કે. મીણા (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં તેના ચુકાદાનો સંદર્ભ આપતા, એપેક્ષ કોર્ટે અવલોકન કર્યું કે:

૮. અમે ઉપરોક્ત મત સાથે આદરપૂર્વક સંમત છીએ. ખાતાકીય તપાસ અને ફરિયાદપક્ષનો હેતુ બે અલગ અને ભિન્ન પાસાઓ છે. સમાજ પ્રત્યે ગુનેગારની જે ફરજ છે તેના ઉલ્લંઘનમાં કોઈ ગુના માટે અથવા જેના ભંગ માટે કાયદાએ જોગવાઈ કરી છે કે ગુનેગારે જનતાને સંતોષ આપવો પડશે તેના માટે ફોજદારી ફરિયાદપક્ષ શરૂ કરવામાં આવે છે. તેથી ગુનો એ કાયદાના ઉલ્લંઘનમાં કરવામાં આવેલ કૃત્ય છે અથવા જાહેર ફરજની ચૂક છે. ખાતાકીય તપાસ સેવામાં શિસ્ત અને જાહેર સેવાની કાર્યક્ષમતા જાળવવા માટે છે. તેથી, તે યોગ્ય રહેશે કે શિસ્તભંગની કાર્યવાહી શક્ય તેટલી ઝડપથી હાથ ધરવામાં આવે અને પૂર્ણ કરવામાં આવે. તેથી, એવી કોઈ માર્ગદર્શિકાને અફર નિયમો તરીકે ઘડવી ઇચ્છનીય નથી જેમાં કસૂરવાર અધિકારી સામેના ફોજદારી કેસમાં ટ્રાયલ પેન્ડિંગ હોય ત્યારે ખાતાકીય કાર્યવાહી પર સ્ટે આપવામાં આવે અથવા ન આપવામાં આવે. દરેક કેસને તેની પોતાની હકીકતો અને સંજોગોની પૃષ્ઠભૂમિમાં ધ્યાનમાં લેવાની જરૂર છે. જો ફોજદારી

ટ્રાયલમાંનો આક્ષેપ હકીકત અને કાયદાના જટિલ પ્રશ્નો સામેલ હોય તેવા ગંભીર પ્રકૃતિનો ન હોય તો, ખાતાકીય તપાસ અને ફોજદારી કેસની ટ્રાયલ સાથે એકસાથે આગળ વધવા પર કોઈ બાધ રહેશે નહીં. ગુનો સામાન્ય રીતે ફોજદારી કાયદા હેઠળ શિક્ષાપાત્ર માત્ર ખાનગી અધિકારોથી અલગ જાહેર અધિકારોના ઉદ્ધંધનનું સૂચન કરે છે. જ્યારે ફોજદારી ગુના માટે ટ્રાયલ હાથ ધરવામાં આવે ત્યારે તે એવિડન્સ એક્ટની જોગવાઈઓ હેઠળ વ્યાખ્યાયિત પુરાવા મુજબ ગુના હેઠળ વ્યાખ્યાયિત પુરાવા મુજબ ગુનાની સાબિતી અનુસાર હોવી જોઈએ. ખાતાકીય તપાસના કેસમાં આનાથી વિપરીત છે. ખાતાકીય કાર્યવાહીમાં તપાસ કસૂરવાર અધિકારીની ફરજના ભંગના વર્તન સંબંધિત છે જેથી તેને સુસંગત વૈધાનિક નિયમો અથવા કાયદા હેઠળ વ્યાખ્યાયિત તેની ગેરવર્તણૂક બદલ સજા કરી શકાય. એ પ્રસ્થાપિત કાનૂની સ્થિતિ છે કે પુરાવાનું કડક ધોરણ અથવા એવિડન્સ એક્ટની લાગુ પડવાની યોગ્યતા બાકાત રહે છે. ખાતાકીય કાર્યવાહીમાં તપાસ કસૂરવાર અધિકારીના વર્તન સંબંધિત છે અને તે વતી પુરાવો ફોજદારી આક્ષેપમાંના ગુના જેટલો ઉચ્ચ હોતો નથી. એવું જોવામાં આવે છે કે હંમેશા ખાતાકીય તપાસ ઝડપથી હાથ ધરવામાં આવવી જોઈએ જેથી જાહેર વહીવટમાં કાર્યક્ષમતા લાવી શકાય અને

ફોજદારી ટ્રાયલ તેનો પોતાનો માર્ગ લેશે. ફોજદારી ટ્રાયલમાં પુરાવાનું સ્વરૂપ ખાતાકીય કાર્યવાહી કરતા સંપૂર્ણપણે અલગ છે. પહેલામાં, ફરિયાદપક્ષે માનવીય વર્તનની કસોટી પર વ્યાજબી શંકાની બહાર પોતાનો કેસ સાબિત કરવાનો હોય છે. ખાતાકીય કાર્યવાહીમાં પુરાવાનું ધોરણ ફોજદારી ટ્રાયલ જેવું હોતું નથી. એવિડન્સ એક્ટના પ્રમાણભૂત બિંદુથી પુરાવો પણ અલગ છે. ખાતાકીય તપાસમાં જરૂરી પુરાવો એવિડન્સ એક્ટ દ્વારા નિયંત્રિત થતો નથી. આ સંજોગોમાં, એ જોવાની જરૂર છે કે શું ખાતાકીય તપાસ ફોજદારી કેસમાં ટ્રાયલ વખતે કસૂરવારને તેના બચાવમાં ગંભીર રીતે નુકસાન પહોંચાડશે. તે હંમેશા હકીકતનો પ્રશ્ન છે જેને દરેક કેસમાં તેની પોતાની હકીકતો અને સંજોગોના આધારે ધ્યાનમાં લેવાનો હોય છે. આ કેસમાં, આપણે જોયું છે કે આક્ષેપ અકસ્માતની અપેક્ષા રાખવામાં અને તેને રોકવામાં નિષ્ફળતાનો છે. તેને આઈ.પી.સી. ની કલમો ૩૦૪એ અને ૩૩૮ હેઠળના ગુનાની દોષિતતા સાથે કોઈ લેવાદેવા નથી. આ સંજોગોમાં, કાર્યવાહી પર સ્ટે આપવામાં હાઈકોર્ટ સાચી ન હતી."

૧૦. કેપ્ટન એમ. પોલ એન્થોની વિ. ભારત ગોલ્ડ માઈન્સ લિમિટેડ અને અન્ય ના કેસમાં જે (૧૯૯૯) ૩ એસ.સી.સી. પેજ ૬૭૯ માં નોંધાયેલ છે તેમાં સુપ્રીમ કોર્ટે નીચેના સિદ્ધાંતો તારવ્યા:

"૨૨. આ કોર્ટના ઉપર સંદર્ભિત વિવિધ ચુકાદાઓ પરથી જે નિષ્કર્ષ કાઢી શકાય છે તે છે: (૧) ખાતાકીય કાર્યવાહી અને ફોજદારી કેસની કાર્યવાહી એકસાથે આગળ વધી શકે છે કારણ કે તેમને અલગથી હોવા છતાં, એકસાથે હાથ ધરવા પર કોઈ બાધ નથી. (૨) જો ખાતાકીય કાર્યવાહી અને ફોજદારી કેસ સમાન અને એકસરખી હકીકતો પર આધારિત હોય અને કસૂરવાર કર્મચારી સામેના ફોજદારી કેસમાં આક્ષેપ એવા ગંભીર પ્રકૃતિનો હોય જેમાં કાયદા અને હકીકતના જટિલ પ્રશ્નો સામેલ હોય, તો ફોજદારી કેસના નિષ્કર્ષ સુધી ખાતાકીય કાર્યવાહી પર સ્ટે આપવો ઇચ્છનીય રહેશે. (૩) ફોજદારી કેસમાં આક્ષેપનું સ્વરૂપ ગંભીર છે કે કેમ અને તે કેસમાં હકીકત અને કાયદાના જટિલ પ્રશ્નો સામેલ છે કે કેમ, તેનો આધાર ગુનાના સ્વરૂપ, તપાસ દરમિયાન તેની સામે એકત્ર કરાયેલા પુરાવા અને સામગ્રીના આધારે અથવા ચાર્જશીટમાં દર્શાવ્યા મુજબ કર્મચારી સામે શરૂ કરાયેલા કેસના સ્વરૂપ પર નિર્ભર રહેશે. (૪) ખાતાકીય કાર્યવાહી પર સ્ટે આપવા માટે ઉપર

(૨) અને (૩) માં ઉલ્લેખિત પરિબલોને એકલા ધ્યાનમાં લઈ શકાય નહીં પરંતુ એ હકીકતને યોગ્ય મહત્વ આપવું પડશે કે ખાતાકીય કાર્યવાહીમાં બિનજરૂરી વિલંબ કરી શકાય નહીં. (૫) જો ફોજદારી કેસ આગળ ન વધે અથવા તેના નિકાલમાં બિનજરૂરી વિલંબ થઈ રહ્યો હોય, તો ખાતાકીય કાર્યવાહી, ભલે તે ફોજદારી કેસ પેલિંગ હોવાને કારણે સ્ટે કરવામાં આવી હોય, ફરી શરૂ કરી શકાય છે અને આગળ વધારી શકાય છે જેથી તેને વહેલી તારીખે પૂર્ણ કરી શકાય, જેથી જો કર્મચારી દોષિત ન જણાય તો તેના સન્માનને સાબિત કરી શકાય અને જો તે દોષિત જણાય, તો વહીવટી તંત્ર વહેલામાં વહેલી તકે તેનાથી છૂટકારો મેળવી શકે.

૧. આ ચુકાદાઓનો સુપ્રીમ કોર્ટના અસંખ્ય ચુકાદાઓમાં પાછળથી સંદર્ભ લેવામાં આવ્યો છે અને તેના પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે. આ ચુકાદામાં તે બધાનો સંદર્ભ લેવો જરૂરી નથી.

૨. કેસની હકીકતો પર આવીએ તો, અરજદાર સામેના સાદા આક્ષેપો એ છે કે તેણે રેલવેની મિલકત પર પાર્કિંગ માટેનો કોન્ટ્રાક્ટ ધરાવતા ફરિયાદી પાસેથી લાંચની માંગણી કરી હતી.

એક છટકું ગોઠવવામાં આવ્યું હતું જ્યાં તે લાંચ સ્વીકારતા પકડાયો હતો. ફોજદારી કેસના પરિણામની રાહ જોતા ખાતાકીય કાર્યવાહીમાં અનિશ્ચિત સમય માટે વિલંબ કરી શકાય નહીં જેને પૂર્ણ થવામાં, જેમ કે આપણે બધા જાણીએ છીએ તેમ ઘણીવાર નોંધપાત્ર સમય લાગવાની શક્યતા છે.

૩. હાલના કેસમાં, વધારાની વિશેષતા એ છે કે, અરજદારના વકીલ દ્વારા અમને જાણ કરવામાં આવી છે તેમ, ટ્રાયલ પણ આગળ વધી છે અને અરજદાર ટૂંક સમયમાં ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ પોતાનો બચાવ રજૂ કરશે. તેથી, ખાતાકીય તપાસ સાથે આગળ વધવાથી, ફોજદારી કેસમાં અરજદારના બચાવમાં કોઈ પણ રીતે ભુલસાન થશે નહીં. આવી હકીકતોને ધ્યાનમાં રાખીને, અરજી નામંજૂર કરવામાં આવે છે. રૂલ ડિસ્ચાર્જ કરવામાં આવે છે. વચગાળાની રાહત વેકેટ કરવામાં આવે છે."

૧૨. સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૨૦૫૨/૨૦૧૬ માં, પ્રિવેન્શન ઓફ કરપ્શન એક્ટ, વધુ ખાસ કરીને પ્રિવેન્શન ઓફ કરપ્શન એક્ટ ની કલમો ૭, ૮, ૧૨ ૧૩ (૧૦(ડી)) ૧, ૨, ૩ અને ૧૩(૨) હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુનાઓ માટે અરજદાર સામે ફોજદારી ફરિયાદ દાખલ કરવામાં આવી હતી, તેની ધરપકડ

કરવામાં આવી હતી અને પાછળથી નિયમિત જામીન પર મુક્ત કરવામાં આવ્યો હતો. આ સમયગાળા દરમિયાન, તેની સામે ખાતાકીય કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી હતી જ્યાં, તેના જણાવ્યા મુજબ, ફોજદારી કાર્યવાહીમાં મૂકવામાં આવેલા આક્ષેપો સમાન આક્ષેપો હતા. એવો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો હતો કે તેના વર્તને રેલવે સર્વિસ કન્ડક્ટ રૂલ્સ, ૧૯૬૬ ના નિયમ ૩(૧) (૧) (૨) (૩) નું ઉલ્લંઘન કર્યું છે અને તેણે શિસ્તને નુકસાન પહોંચાડે તેવી રીતે કૃત્ય કર્યું હતું અને તેના વર્તનથી ફોર્સની પ્રતિષ્ઠા ખરડાઈ છે.

૧૨.૧ કોર્ટ સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૬૨૭૦/૨૦૧૧ માં ન્યાયનિર્ણિત કરાયેલા આ જ મુદ્દાની સારવારને પણ ધ્યાનમાં લીધી હતી અને અરજી ગ્રાહ્ય રાખવામાં આવી ન હતી અને નામંજૂર કરવામાં આવી હતી.

૧૩. એપેક્ષ કોર્ટ સમક્ષ, મેસર્સ સ્ટેન્જર ટોયોટેલ્સુ ઇન્ડિયા પ્રાઇવેટ લિમિટેડ વિ. ગિરીશ વી. અને અન્ય ના કેસમાં, જે ૨૦૦૪ (૩) એસ.સી.સી. ૬૩૬ માં નોંધાયેલ છે તેમાં પ્રશ્ન એ હતો કે શું હાઇકોર્ટ તેમજ અન્ય કોર્ટોએ એવું ઠરાવવામાં સાચી હતી કે કંપની દ્વારા તેના કર્મચારીઓ સામે શરૂ કરવામાં આવેલી શિસ્તભંગની કાર્યવાહી, આ જ બનાવના સંબંધમાં સામાવાળાઓ સામે દાખલ કરાયેલા ફોજદારી કેસના નિષ્કર્ષ પેર્લિંગ રહે ત્યાં સુધી સ્ટે રહેવી જોઈએ.

૧૩.૧ અપીલકર્તા કંપની ઓટોમોબાઇલ પાર્ટ્સના ઉત્પાદનમાં હતી જ્યારે સામાવાળા કામદારને અપીલકર્તા દ્વારા સદર વ્યવસાયના સંબંધમાં કામે રાખવામાં આવ્યા હતા. તેઓ ઇન્ડસ્ટ્રીયલ એમ્પ્લોયીઝ (સ્ટેનિંગ ઓર્ડર્સ) એક્ટ, ૧૯૪૬ દ્વારા પ્રમાણિત સ્ટેનિંગ ઓર્ડર્સ દ્વારા સંચાલિત હતા. અપીલકર્તાના જણાવ્યા મુજબ, સામાવાળાઓએ ટ્રેડ યુનિયનના અન્ય પદાધિકારીઓની મદદથી એક અકસ્માતનું નાટક ભજવ્યું જેથી એવું લાગે કે પ્રેસ એરિયામાં એક કર્મચારી લપસી ગયો હતો અને પડી ગયો હતો અને આ બનાવનો સામાવાળાઓ દ્વારા કથિત પડવાના સ્થળે દોડી જવા માટે માત્ર હોબાળો મચાવવાના બહાના તરીકે ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો અને જોકે તે વ્યક્તિને કોઈ ઈજા થઈ ન હતી છતાં તેને એમ્બ્યુલન્સમાં હોસ્પિટલ મોકલવામાં આવ્યો હતો અને સામાવાળાઓએ ઉત્પાદન પ્રવૃત્તિ અટકાવી દીધી હતી અને તેમના ઉપરી અધિકારીઓને ગાળો આપવાનું શરૂ કર્યું હતું, કંપનીની મિલકતને નુકસાન પહોંચાડ્યું હતું અને વરિષ્ઠ મેનેજરીયલ કર્મચારીઓ પર હુમલો પણ કર્યો હતો. શિસ્તહીનતાના આ કૃત્યોએ ફેક્ટરીમાં ભય અને તણાવનું વાતાવરણ ઊભું કર્યું અને ઉત્પાદન પ્રવૃત્તિઓને સંપૂર્ણપણે અટકાવી દીધી.

૧૩.૨ આઈ.પી.સી. ની કલમ ૧૪૯ સાથે વાંચતા કલમો ૧૪૩, ૧૪૭, ૩૨૩, ૩૨૪, ૩૫૬, ૪૨૭, ૫૦૪, ૫૦૬, ૧૧૪ હેઠળ એફ.આઈ.આર. પણ નોંધવામાં આવી હતી અને ચાર્જશીટ દાખલ કરવામાં આવી હતી. સક્ષમ

સત્તાધિકારીએ સામાવાળાઓને સસ્પેન્શન હેઠળ મૂક્યા હતા અને ચાર્જશીટ જારી કરી હતી. શિસ્તભંગની તપાસ શરૂ કરવામાં આવી હતી અને તપાસમાંના એકમાં એક સાક્ષીની તપાસ પણ કરવામાં આવી હતી. શિસ્તભંગની તપાસ અને ફોજદારી કેસ બંને પેન્ડિંગ હોવાથી, સામાવાળાઓએ ફોજદારી કેસના નિષ્કર્ષ પેન્ડિંગ રહે ત્યાં સુધી અપીલકર્તા અને ઇન્કવાયરી ઓફિસર્સ સામે તપાસ આગળ વધારવાથી રોકવા માટે કાયમી મનાઈહુકમ માંગતો દાવો દાખલ કર્યો હતો અને આ પૃષ્ઠભૂમિમાં, પ્રિન્સિપાલ સિનિયર સિવિલ જજના હુકમ દ્વારા કોર્ટ દ્વારા શિસ્તભંગની તપાસ પર સ્ટે આપવામાં આવ્યો હતો અને જ્યારે હાઈકોર્ટ સમક્ષ પડકારવામાં આવ્યો, ત્યારે તેણે તેની પુષ્ટિ કરી અને સદર ચુકાદા અને હુકમની ચથાર્થતા પર એપેક્ષ કોર્ટ સમક્ષ હુમલો કરવામાં આવ્યો હતો, જેણે ઉપરોક્ત પૃષ્ઠભૂમિમાં એ નક્કી કર્યું કે શું સામાવાળાઓ સામે નોંધાયેલા અને દાખલ કરાયેલા ફોજદારી કેસમાં ટ્રાયલના નિષ્કર્ષ પેન્ડિંગ રહે ત્યાં સુધી ચાલુ શિસ્તભંગની કાર્યવાહી પર સ્ટે આપવામાં કોર્ટો સાચી હતી. કોર્ટે જવાબ આપ્યો કે કર્મચારીઓ સામેના ફોજદારી કેસનો વિષય હોય તેવા બનાવના આધારે કર્મચારીઓ સામે શિસ્તભંગની કાર્યવાહી ચાલુ રાખવા પર કોઈ કાનૂની બાધ નથી.

૧૩.૩ તેણે એ વાતનો પણ પુનરોચ્ચાર કર્યો કે તેનો આધાર કર્મચારીઓ સામે દાખલ કરાયેલા ફોજદારી કેસમાંના આક્ષેપોના સ્વરૂપ પર અને કેસમાં

કાયદા અને હકીકતના જટિલ પ્રશ્નો સામેલ છે કે કેમ તેના પર પણ રહેશે. સમાંતર શિસ્તભંગની તપાસ આગળ વધવાને કારણે ફોજદારી કેસમાં આરોપી કર્મચારીઓને નુકસાન થવાની સંભાવના એ બીજું પરિમાણ છે જેને આવી શિસ્તભંગની તપાસ કાર્યવાહીને પરવાનગી આપતી વખતે અથવા તેના પર સ્ટે આપતી વખતે ધ્યાનમાં લેવું પડશે.

૧૪. તેથી, એપેક્ષ કોર્ટે કહ્યું કે કોર્ટના ચુકાદાઓ તમામ કેસોમાં લાગુ કરવા માટે કોઈ સ્ટ્રેટ-જેકેટ ફોર્મ્યુલા હોઈ શકે નહીં જ્યાં દરેક કેસની વિશિષ્ટ હકીકતો અને સંજોગોમાં યોગ્ય દૃષ્ટિકોણ લેવાનું સંબંધિત કોર્ટો પર છોડીને વ્યાપક અભિગમ અપનાવવામાં આવ્યો છે અને આનો કોઈ શોર્ટ કટ અથવા ટુકડે-ટુકડે ઉકેલ હોઈ શકે નહીં. એપેક્ષ કોર્ટે એવું પણ ઠરાવ્યું કે ખાતાકીય કાર્યવાહી અંતર્ગતનો હેતુ ગુનેગારો દ્વારા ગુના આચરવા બદલ તેમની સામેના ફરિયાદપક્ષ પાછળના હેતુથી સ્પષ્ટપણે અલગ છે. એપેક્ષ કોર્ટના જણાવ્યા મુજબ, ગુનેગારની સમાજ પ્રત્યેની ફરજના ઉદ્દંઘન માટે ફોજદારી ફરિયાદપક્ષ દાખલ કરવામાં આવે છે, જ્યારે ખાતાકીય તપાસનો ઉદ્દેશ્ય સેવામાં શિસ્ત અને કાર્યક્ષમતા જાળવવાનો છે. એકમાં પુરાવાના ધોરણ અને પુરાવાના નિયમો લાગુ કરવા અને બીજામાં લાગુ ન થવામાં પણ તફાવત છે અને આમ, આ બંને અલગ-અલગ ક્ષેત્રોમાં કાર્ય કરે છે અને સ્પષ્ટપણે અલગ-અલગ હેતુઓ પાર પાડવાનો ઈરાદો ધરાવે છે. મેસર્સ સ્ટેન્ઝર ટોયોટેલ્સ ઇન્ડિયા પ્રાઇવેટ લિમિટેડ

(ઉપર મુજબ) ના કેસમાં એપેક્ષ કોર્ટના સુસંગત તારણો અને અવલોકનો આ તબક્કે પુનઃઉત્પાદન કરવાની જરૂર છે:

"ડિવિઝનલ કંટ્રોલર, કાર્ગટક સ્ટેટ રોડ ટ્રાન્સપોર્ટ કોર્પોરેશન વિ. એમ.જી. વિઝલ રાવ (૨૦૧૨) ૧ એસ.સી.સી. જજર માં આ કોર્ટનો પ્રમાણમાં તાજેતરનો ચુકાદો આવી પરિસ્થિતિઓમાં લાગુ પડતા સિદ્ધાંતોનું સમયસરનું સ્મરણ છે, જેનો નીચેના શબ્દોમાં સંક્ષિપ્તમાં સારાંશ આપવામાં આવ્યો છે:

"(૧) બંને કાર્યવાહી એકસાથે ચાલુ રાખવા પર કોઈ કાનૂની બાધ નથી.

(૨) શિસ્તભંગની કાર્યવાહી પર સ્ટે આપી શકાય તેવો દાવો કરવા માટેનું એકમાત્ર માન્ય કારણ એ સુનિશ્ચિત કરવાનું રહેશે કે ફોજદારી કેસમાં કર્મચારીના બચાવને નુકસાન ન થાય. પરંતુ આવા કારણો માત્ર હકીકતો અને કાયદાના જટિલ પ્રશ્નો સામેલ હોય તેવા કેસોમાં જ ઉપલબ્ધ રહેશે.

(૩) આવા બચાવને ખાતાકીય કાર્યવાહીમાં બિનજરૂરી વિલંબ કરવાની પરવાનગી આપવી જોઈએ નહીં. કસૂરવાર અધિકારી તેમજ નોકરીદાતાનું હિત સ્પષ્ટપણે શિસ્તભંગની કાર્યવાહીના ત્વરિત નિષ્કર્ષમાં રહેલું છે.

(૪) ખાતાકીય કાર્યવાહી ફોજદારી ટ્રાયલ સાથે એકસાથે આગળ વધી શકે છે, સિવાય કે જ્યાં બંને કાર્યવાહી સમાન હકીકતો પર આધારિત હોય અને બંને કાર્યવાહીમાં પુરાવા સામાન્ય હોય."

૧૦. આપણે કેપ્ટન એમ પોલ એન્થોની વિ. ભારત ગોલ્ડ માઈન્સ લિમિટેડ, (૧૯૯૯) ૩ એસ.સી.સી. ૬૭૯ માં આ કોર્ટના ચુકાદાનો પણ સંદર્ભ લઈ શકીએ છીએ જ્યાં આ કોર્ટે આપેલા કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં લાગુ કરવા માટે નીચેના વ્યાપક સિદ્ધાંતોને ઓળખવા માટે આ વિષય પરના કેસ કાયદાની સમીક્ષા કરી:

"(૧) ખાતાકીય કાર્યવાહી અને ફોજદારી કેસની કાર્યવાહી એકસાથે આગળ વધી શકે છે કારણ કે તેમને અલગથી હોવા છતાં, એકસાથે હાથ ધરવા પર કોઈ બાધ નથી.

(૨) જો ખાતાકીય કાર્યવાહી અને ફોજદારી કેસ સમાન અને એકસરખી હકીકતો પર આધારિત હોય અને કસૂરવાર કર્મચારી સામેના ફોજદારી કેસમાં આક્ષેપ એવા ગંભીર પ્રકૃતિનો હોય જેમાં કાયદા અને હકીકતના જટિલ પ્રશ્નો સામેલ હોય, તો ફોજદારી

કેસના નિષ્કર્ષ સુધી ખાતાકીય કાર્યવાહી પર સ્ટે આપવો ઇચ્છનીય રહેશે.

(૩) જો ખાતાકીય કાર્યવાહી અને ફોજદારી કેસ સમાન અને એકસરખી હકીકતો પર આધારિત હોય અને કસૂરવાર કર્મચારી સામેના ફોજદારી કેસમાં આક્ષેપ એવા ગંભીર પ્રકૃતિનો હોય જેમાં કાયદા અને હકીકતના જટિલ પ્રશ્નો સામેલ હોય, તો ફોજદારી કેસના નિષ્કર્ષ સુધી ખાતાકીય કાર્યવાહી પર સ્ટે આપવો ઇચ્છનીય રહેશે.

(૪) ખાતાકીય કાર્યવાહી પર સ્ટે આપવા માટે ઉપર (૨) અને (૩) માં ઉલ્લેખિત પરિબલોને એકલા ધ્યાનમાં લઈ શકાય નહીં પરંતુ એ હકીકતને યોગ્ય મહત્વ આપવું પડશે કે ખાતાકીય કાર્યવાહીમાં બિનજરૂરી વિલંબ કરી શકાય નહીં.

(૫) જો ફોજદારી કેસ આગળ ન વધે અથવા તેના નિકાલમાં બિનજરૂરી વિલંબ થઈ રહ્યો હોય, તો ખાતાકીય કાર્યવાહી, ભલે તે ફોજદારી કેસ પેન્ડિંગ હોવાને કારણે સ્ટે કરવામાં આવી હોય, ફરી શરૂ કરી શકાય છે અને આગળ વધારી શકાય છે જેથી તેને વહેલી

તારીખે પૂર્ણ કરી શકાય, જેથી જો કર્મચારી દોષિત ન જણાય તો તેના સન્માનને સાબિત કરી શકાય અને જો તે દોષિત જણાય, તો વહીવટી તંત્ર વહેલામાં વહેલી તકે તેનાથી છૂટકારો મેળવી શકે.

૧૧. એચ.પી.સી.એલ. વિ. સર્વેશ બેરી (૨૦૦૫) ૧૦ એસ.સી.સી. ૪૭૧ માં સામાવાળા પર તેની જાણીતી આવકના સ્ત્રોતો કરતા અપ્રમાણસર સંપત્તિ રાખવાનો આક્ષેપ હતો. પ્રશ્ન એ હતો કે સક્ષમ ફોજદારી કોર્ટ દ્વારા તપાસવામાં આવી રહેલ ફોજદારી આક્ષેપ પેનિંગ હોય ત્યારે શું શિસ્તભંગની કાર્યવાહી પર સ્ટે રહેવો જોઈએ. નોકરીદાતા-કોર્પોરેશનની અપીલ મંજૂર કરતાં આ કોર્ટે ઠરાવ્યું:

ગુનો એ કાયદાના ઉદ્ધંધનમાં કરવામાં આવેલ કૃત્ય છે અથવા જાહેર ફરજની ચૂક છે. ખાતાકીય તપાસ સેવામાં શિસ્ત અને જાહેર સેવાની કાર્યક્ષમતા જાળવવા માટે છે. તેથી, તે યોગ્ય રહેશે કે શિસ્તભંગની કાર્યવાહી શક્ય તેટલી ઝડપથી હાથ ધરવામાં આવે અને પૂર્ણ કરવામાં આવે. તેથી, એવી કોઈ માર્ગદર્શિકાને અફર નિયમો તરીકે ઘડવી ઇચ્છનીય નથી જેમાં કસૂરવાર અધિકારી સામેના ફોજદારી કેસમાં ટ્રાયલ પેનિંગ હોય ત્યારે ખાતાકીય

કાર્યવાહી પર સ્ટે આપવામાં આવે અથવા ન આપવામાં આવે. દરેક કેસને તેની પોતાની હકીકતો અને સંજોગોની પૃષ્ઠભૂમિમાં ધ્યાનમાં લેવાની જરૂર છે. જો ફોજદારી ટ્રાયલમાંનો આક્ષેપ હકીકત અને કાયદાના જટિલ પ્રશ્નો સામેલ હોય તેવા ગંભીર પ્રકૃતિનો ન હોય તો, ખાતાકીય તપાસ અને ફોજદારી કેસની ટ્રાયલ સાથે એકસાથે આગળ વધવા પર કોઈ બાધ રહેશે નહીં.. આ સંજોગોમાં, એ જોવાની જરૂર છે કે શું ખાતાકીય તપાસ ફોજદારી કેસમાં ટ્રાયલ વખતે કસૂરવારને તેના બચાવમાં ગંભીર રીતે નુકસાન પહોંચાડશે. તે હંમેશા હકીકતનો પ્રશ્ન છે જેને દરેક કેસમાં તેની પોતાની હકીકતો અને સંજોગોના આધારે ધ્યાનમાં લેવાનો હોય છે. (ભાર આપવામાં આવેલ છે).

૧૨. ઉપરના ચુકાદાઓ અને અસંખ્ય સમાન કેસોમાં આ કોર્ટના અગાઉના ચુકાદાઓમાંથી ઉદ્ભવતી કાનૂની સ્થિતિ માટે આ વિષય પર ચુકાદાઓ વધારવા બિનજરૂરી છે તે સારી રીતે પ્રસ્થાપિત છે કે શિસ્તભંગની કાર્યવાહી અને ફોજદારી કેસમાં કાર્યવાહી આવી એકસાથે સમાનતા માટે કોઈ કાનૂની બાધની ગેરહાજરીમાં એકસાથે આગળ વધી શકે છે. તે પણ સ્પષ્ટ છે કે જ્યારે કર્મચારીઓ સામે મૂકવામાં આવેલા આક્ષેપની ગંભીરતા

વિચારણા છે, ત્યારે તે પોતે જ પૂરતું નથી સિવાય કે કેસમાં કાયદા અને હકીકતના જટિલ પ્રશ્નો પણ સામેલ હોય. જ્યારે આક્ષેપ ગંભીર જણાતો હોય અને વિચારણા માટે ઉદ્ભવતા હકીકત અને કાયદાના જટિલ પ્રશ્નો હોય ત્યારે પણ, કોર્ટે એ હકીકત ધ્યાનમાં રાખવી પડશે કે ખાતાકીય કાર્યવાહી અનિશ્ચિત સમય માટે સ્થગિત કરી શકાય નહીં અથવા તેમાં બિનજરૂરી વિલંબ કરી શકાય નહીં. પોલ એન્થોની (ઉપર મુજબ) માં આ કોર્ટ એક પગલું આગળ વધીને એવું ઠરાવે છે કે જ્યાં ફોજદારી ટ્રાયલ કોઈ પ્રગતિ કરતી નથી તેવા કિસ્સાઓમાં ખાતાકીય કાર્યવાહી ફરી શરૂ કરી શકાય છે અને આગળ વધારી શકાય છે, ભલે તે અગાઉ સ્ટે કરવામાં આવી હોય. સ્ટેટ ઓફ રાજસ્થાન વિ. બી.કે. મીણા ૧૯૯૬(૬) એસ.સી.સી. ૪૧૭ માં આ કોર્ટનો ચુકાદો પણ સમાન અસરનો છે, જ્યાં આ કોર્ટે પુનરોચ્ચાર કર્યો કે ફોજદારી ટ્રાયલમાં કર્મચારીને નુકસાન થવાની સંભાવના ન હોય ત્યાં સુધી બંને કાર્યવાહી એકસાથે આગળ વધવા પર કોઈ કાનૂની બાધ નથી. નોંધપાત્ર બાબત એ છે કે નુકસાનની સંભાવના પોતે જ એવું પ્રદાન કરીને મર્યાદિત કરવામાં આવી

છે કે માત્ર આક્ષેપ જ ગંભીર હોવો જોઈએ એટલું જ નહીં પરંતુ કેસમાં કાયદા અને હકીકતના જટિલ પ્રશ્નો પણ સામેલ હોવા

જોઈએ. કાર્યવાહી પર સ્ટે આપવો તે કોઈપણ સંજોગોમાં સામાન્ય બાબત હોઈ શકે નહીં અને હોવી જોઈએ નહીં. નીચેનો ફકરો આ બાબતમાં યોગ્ય છે: બંને કાર્યવાહી એકસાથે ચાલુ રાખવા પર કોઈ કાનૂની બાધ નથી અને પછી કહે છે કે ચોક્કસ પરિસ્થિતિઓમાં, જ્યારે સમાન આક્ષેપો પર ફોજદારી કેસ પેન્ડિંગ હોય ત્યારે શિસ્તભંગની તપાસ આગળ વધારવી તે 'ઈચ્છનીય', 'સલાહભર્યું' અથવા 'યોગ્ય' ન પણ હોઈ શકે. શિસ્તભંગની કાર્યવાહી પર સ્ટે આપવો, તે આપેલા કેસની હકીકતો અને સંજોગોને ધ્યાનમાં રાખીને નક્કી કરવાની બાબત છે અને તે વતી કોઈ સખત અને ઝડપી નિયમો ઘડી શકાય નહીં. શિસ્તભંગની કાર્યવાહી પર સ્ટે આપવા માટેના માન્ય કારણની રચના તરીકે ઉપરોક્ત પ્રશ્નોમાં સૂચવેલ એકમાત્ર કારણ એ છે કે ફોજદારી કેસમાં કર્મચારીના બચાવને નુકસાન ન પહોંચે. આ કારણ, જોકે, વધુમાં એવું પ્રદાન કરીને મર્યાદિત કરવામાં આવ્યું છે કે આ હકીકત અને કાયદાના જટિલ પ્રશ્નો સામેલ હોય તેવા ગંભીર પ્રકૃતિના કેસોમાં થઈ શકે છે. અમારા આદરપૂર્વકના અભિપ્રાયમાં, તેનો અર્થ એ છે કે માત્ર આક્ષેપો ગંભીર હોવા જોઈએ એટલું જ નહીં પરંતુ કેસમાં કાયદા અને હકીકતના જટિલ પ્રશ્નો પણ સામેલ હોવા જોઈએ. તદુપરાંત,

કેસની તમામ હકીકતો અને સંજોગોને ધ્યાનમાં રાખીને દરેક કેસમાં
:

'સલાહભર્યું', 'ઈચ્છનીયતા' અથવા 'ઔચિત્ય', જે પણ કેસ હોય તે, નક્કી કરવું પડશે. જ્યારે શિસ્તભંગની કાર્યવાહી પર સ્ટે આપવાની તરફેણમાં અને વિરુદ્ધમાં વિવિધ પરિબલોની ગણતરી કરવી શક્ય નથી, ત્યારે એ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને કેટલીક મહત્વપૂર્ણ વિચારણાઓ પર ભાર મૂકવો અમને જરૂરી લાગ્યો કે ફોજદારી કાર્યવાહી પેઝિંગ હોય ત્યારે ઘણી વાર શિસ્તભંગની કાર્યવાહી લાંબા સમય સુધી રોકી રાખવામાં આવે છે. શિસ્તભંગની કાર્યવાહી પર સ્ટે આપવો તે કોઈ સામાન્ય બાબત હોઈ શકે નહીં, અને હોવી જોઈએ નહીં. ઉપર સંદર્ભિત ચુકાદાઓમાં નિર્ધારિત વિવિધ સિદ્ધાંતોને ધ્યાનમાં રાખીને તરફેણ અને વિરુદ્ધના તમામ સુસંગત પરિબલોનું વજન કરવું જોઈએ અને નિર્ણય લેવો જોઈએ. ખરેખર, આવા કિસ્સાઓમાં, તે ચાજર્ડ અધિકારીના હિતમાં વધુ છે કે કાર્યવાહી ઝડપથી પૂર્ણ કરવામાં આવે. આવા કિસ્સાઓમાં વિલંબ ખરેખર તેની વિરુદ્ધ કામ કરે છે. (ભાર આપવામાં આવેલ છે)

૧૫. શિસ્તભંગની કાર્યવાહી અને ફોજદારી ટ્રાયલ એકસાથે યોજવા પર કોઈ કાનૂની બાધ ન હતો તે ધ્યાનમાં લીધા પછી કોર્ટે એવું પણ ઠરાવ્યું કે જ્યાં કર્મચારી સામેનો ફોજદારી આક્ષેપ ગંભીર હોય અને શિસ્તભંગની કાર્યવાહી ચાલુ રાખવાથી ફોજદારી કોર્ટ સમક્ષ બચાવને નુકસાન થવાની સંભાવના હોય તેવા કિસ્સાઓમાં શિસ્તભંગની કાર્યવાહી પર સ્ટે આપવો તે સલાહભર્યો માર્ગ હોઈ શકે છે, જ્યારે હાથ પરની મેટરમાં વિશિષ્ટ હકીકતો જોતી વખતે, કાયદા અને હકીકતોના પ્રશ્નના પરિમાણો જટિલ હોવાનું સંતોષાયું ન હતું. એફ.આઈ.આર. માં શિસ્તભંગની કાર્યવાહીને અટકાવવાની જરૂર પડે તે માટે હકીકતો અથવા કાયદા પર કોઈ જટિલતા અથવા ગૂંચવણ પણ સૂચવવામાં આવી ન હતી.

૧૫.૧ કોર્ટે વધુમાં એવું ઠરાવ્યું છે કે હાઈકોર્ટ દ્વારા જારી કરાયેલ નિર્દેશ છતાં ફોજદારી કાર્યવાહી લાંબા સમય સુધી આગળ વધી ન હતી, લગભગ ૧૫ મહિના પસાર થઈ ગયા હતા. તેણે વધુમાં એવું પણ ઠરાવ્યું કે શિસ્તભંગની કાર્યવાહી અનિશ્ચિત સમય માટે સ્ટે રહી શકે નહીં. આપો અસાધારણ વિલંબ ન તો કંપનીના હિતમાં છે કે ન તો સામાવાળાઓના હિતમાં છે જેઓ સસ્પેન્શન હેઠળ છે અને નિર્વાહ ભથ્થા પર ટકી રહ્યા છે. એપેક્ષ કોર્ટ સમક્ષ આરોપીઓની સંખ્યા પણ મોટી હતી. નીચેની ત્રણ કોર્ટોએ ચાલુ શિસ્તભંગની કાર્યવાહીની તરફેણમાં તેમના વિવેકાધિકારનો ઉપયોગ કર્યો હોવાથી, એપેક્ષ કોર્ટે ટ્રાયલ કોર્ટને બાકીના સાક્ષીઓની તપાસ કરવા અને તરત જ ટ્રાયલ પૂર્ણ કરવા

અસરકારક પગલાં લેવા નિર્દેશ આપ્યો; જોકે, તેણે વધુમાં નિર્દેશ આપ્યો કે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા લેવામાં આવેલા પગલાં છતાં, આ હુકમની તારીખથી એક વર્ષની અંદર ટ્રાયલ પૂર્ણ થઈ નથી, તેથી શરૂ કરાયેલ શિસ્તભંગની કાર્યવાહી ફરી શરૂ થવી જોઈએ અને પૂર્ણ થવી જોઈએ.

૧૬. જ્યાં સુધી સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૧૦૮૧૧/૨૦૧૮ અને સંલગ્ન મેટરોનો સંબંધ છે, અમે નોંધીએ છીએ કે અરજીના જૂથમાં પડકાર અરજદારને તારીખ ૦૧/૦૭/૨૦૧૧ ના રોજ બનેલા કથિત બનાવના સંબંધમાં ચાર્જશીટ જારી કરવા સામે હતો, જેના પરિણામે તે જ દિવસે ફરિયાદ નોંધાઈ હતી અને આ કોર્ટ સમક્ષ અરજદારોની વિવિધ તારીખો પર ધરપકડ કરવામાં આવી હતી. અરજદારોને જામીન પર મુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા અને ત્યારબાદ, તારીખ ૦૨/૦૩/૨૦૧૨ ના રોજ પુનઃસ્થાપિત કરવામાં આવ્યા હતા અને તેઓ વિવિધ સ્ટેશનો પર સેવા આપી રહ્યા હતા અને તારીખ ૦૧/૦૭/૨૦૧૧ ના રોજ રેલવેની મિલકતની ચોરીનો બનાવ બન્યો હોવાનું કહેવાય છે ત્યારે તેઓ બધા રેલવે પ્રોટેક્શન ફોર્સમાં કોન્સ્ટેબલ અને હેડ કોન્સ્ટેબલ તરીકે કામ કરી રહ્યા હતા. તેઓ બધાને ફરિયાદમાં આરોપી તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યા હતા જેના પરિણામે જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ, ફર્સ્ટ ક્લાસ, રેલવે કોર્ટ, ગોધરા સમક્ષ ક્રિમિનલ કેસ નં. ૧૮૮૦/૨૦૧૨ પેલિંગ રહેવાની શરૂઆત થઈ હતી. સક્ષમ સત્તાધિકારી દ્વારા તારીખ ૦૨/૦૩/૨૦૧૨ ના રોજ તેઓ બધાને સસ્પેન્ડ

કરવામાં આવ્યા હતા. ટ્રાયલના ઝડપી નિકાલ માટે તેઓએ કોર્ટનો આશરો લીધેલ, જ્યાં કોર્ટ દ્વારા કેટલાક નિર્દેશો જારી કરવામાં આવ્યા હતા. જોકે, વર્ષ ૨૦૧૯ માં લાંબા સમય પછી, અરજદારોને મોટી સજા લાદવા અંગેના ચાર્જ મેમો આપવામાં આવ્યા હતા જે દર્શાવે છે કે અરજદારોએ રેલવે પ્રોટેક્શન ફોર્સની છબી ખરડી છે અને નિયમ ૧૪૬.૨(), ૧૪૬.૪ અને રેલવે સર્વિસીઝ (કન્ડક્ટ) રૂલ્સ, ૧૯૬૬ ના પેટા-નિયમ ૩.૧ (૧), (૨), (૩) હેઠળ ગેરવર્તણૂક આચરી છે. સક્ષમ કોર્ટ સમક્ષ ફોજદારી કેસ તરીકે પેઝિંગ રહેલા ગુનાના કથિત બનાવને કારણે આ ચાર્જ મેમો શરૂ કરવામાં આવ્યા હતા. તેથી, તેઓએ કોન્સ્ટીટ્યુશન ઓફ ઇન્ડિયા ના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ આ કોર્ટનો આશરો લીધેલ અને કોર્ટે ઘટનાઓની કાલક્રમણિકા ધ્યાનમાં લીધા પછી, વધુ ખાસ કરીને, લગભગ નવ વર્ષના વિલંબને કારણે જ્યાં તેમની સામે ખાતાકીય ચાર્જ મેમો જારી કરવામાં આવ્યો હતો, અરજીઓ મંજૂર કરી હતી અને વર્તમાન સ્વરૂપમાં ચાર્જ મેમો ટકી શકે તેવા હોવાનું ઠરાવવામાં આવ્યું ન હતું અને તદનુસાર એવું ઠરાવીને કાયદેસર અમાન્ય ઠેરવી રદ કરવામાં આવ્યા હતા કે આનાથી ફોજદારી કાર્યવાહીને અસર થશે નહીં કે અરજદારોના તેને પડકારવાના અધિકારોને નુકસાન પહોંચાડ્યા વિના યોગ્ય સામગ્રીના આધારે આક્ષેપોને પુનઃ ઘડવાની કાયદા હેઠળ સામાવાળાઓની સ્વતંત્રતાને પણ અસર થશે નહીં.

૧૭. આ કોર્ટ અને એપેક્ષ કોર્ટના ઉપરોક્ત ચુકાદાઓમાંથી ઉદ્ભવેલી કાનૂની સ્થિતિ સારી રીતે પ્રસ્થાપિત હોવાથી, એવું કહી શકાય કે ખાતાકીય કાર્યવાહી અને ફોજદારી કાયદા હેઠળની કાર્યવાહી એકસાથે આગળ વધારવા પર કોઈ સંપૂર્ણ બાધ નથી. કોર્ટે જે વિચારવાની જરૂર છે તે એ છે કે શું કાયદા અને હકીકતના જટિલ પ્રશ્નો સામેલ છે અને શું ખાતાકીય કાર્યવાહીને પરવાનગી આપવાથી કર્મચારીના અધિકારને અને ફોજદારી ટ્રાયલમાં તેના બચાવને કોઈપણ રીતે ગંભીર નુકસાન થશે. મેસર્સ સ્ટેન્ઝર ટોયોટેલ્સુ ઇન્ડિયા પ્રાઇવેટ લિમિટેડ (ઉપર મુજબ) ના ચુકાદા સહિતના વિવિધ ચુકાદાઓમાંના તારણો અને અવલોકનોથી પણ કોર્ટ અજાણ રહી શકે નહીં જ્યાં એપેક્ષ કોર્ટ અનિશ્ચિત સમયગાળા માટે શિસ્તભંગની કાર્યવાહીના લાંબા સ્ટેને પણ અમાન્ય કર્યો હતો અને ખાસ ઠરાવ્યું હતું કે અસાધારણ વિલંબ ન તો નોકરીદાતાના હિતમાં છે કે ન તો કર્મચારીના હિતમાં છે. કારણ કે આક્ષેપની મેટરમાં નોકરીદાતા ભ્રષ્ટાચારના ગંભીર આક્ષેપોવાળી આવી વ્યક્તિને ચાલુ રાખવા માંગતો ન હોઈ શકે, જ્યારે કર્મચારીએ નિર્વાહ ભથ્થા પર ટકી રહેવું પડતું હોઈ શકે છે. ભ્રષ્ટાચાર નિવારણ કાયદા હેઠળ ફોજદારી કાર્યવાહીની ટ્રાયલ પૂર્ણ થવાની કોઈ નિશ્ચિતતા હોઈ શકે નહીં જે સાક્ષીઓની ગેરહાજરી, ઉલટતપાસ માટે બચાવપક્ષના વકીલની ગેરહાજરી અથવા બંને પક્ષો દ્વારા માંગવામાં આવતી વિવિધ મુદતોને કારણે લાંબા સમય સુધી લંબાઈ શકે છે.

૧૮. જ્યાં સુધી હાથ પરના હાલના કેસનો સંબંધ છે, તે અનિવાર્યપણે સમાન અને એક્સરખી હકીકતો પર આધારિત હાથ પરની ખાતાકીય કાર્યવાહી અને ફોજદારી કેસ પર આધારિત છે જેથી એ આધાર પર પણ કે કસૂરવાર કર્મચારી ગંભીર પ્રકૃતિના આક્ષેપોનો સામનો કરી રહ્યો છે જેમાં કાયદાના જટિલ પ્રશ્નો સામેલ છે અને તેથી, ફોજદારી કેસ પૂર્ણ થાય ત્યાં સુધી ખાતાકીય કાર્યવાહી પર સ્ટે આપવો ઈચ્છનીય છે. ઉઠાવવામાં આવેલો હજુ એક અન્ય આધાર એ છે કે ચાર્જ મેમોરેન્ડમ ટકી ન શકે તેવું છે કેમ કે તે એફ.આઈ.આર. ની નોંધણી દાખલ થવા અને તેની ધરપકડને કારણે મૂકવામાં આવ્યું છે, જે કોઈપણ ગેરવર્તણૂક સમાન હોઈ શકે નહીં.

૧૯. અમે નોંધીએ છીએ કે હાલના અરજદાર સામે પેઝિંગ ફોજદારી ટ્રાયલ તેમજ શરૂ કરવામાં આવેલી ખાતાકીય કાર્યવાહીનો પાયો મૂળભૂત રીતે તેની સામે નોંધાયેલી એફ.આઈ.આર. છે. અમે નોંધીએ છીએ કે સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૬૨૭૦/૨૦૧૧ માં સ્થાપિત કરાયેલા રેશિયો પર સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૨૦૫૨૧/૨૦૧૬ માં પણ આધાર રાખવામાં આવ્યો છે. જંને મેટરોમાં હકીકતો લગભગ સમાન હતી અને હાલના કેસમાં પણ એવી જ છે, જ્યાં બે ડિવિઝન બેન્ચોએ હકીકતોના સમાન સમૂહ પર એ આધાર પર ખાતાકીય કાર્યવાહી ચાલુ રાખવાની પરવાનગી આપી હતી કે તેનાથી અરજદારને નુકસાન થઈ શકે નહીં કારણ કે હકીકતો અને કાયદાનો કોઈ જટિલ

પ્રશ્ન નથી, અમારી પાસે તે બે ચુકાદાઓના રેશિયોથી અલગ થવાનું કોઈ કારણ નથી અને પહેલેથી જ કરવામાં આવ્યું છે તે સિવાય બીજું કંઈ ઠરાવવાનું કોઈ કારણ નથી અને, તદનુસાર, અમે આ પાસાને અરજદારની વિરુદ્ધમાં ઠરાવીએ છીએ.

૧૯.૧ ચાર્જ મેમોરેન્ડમ જારી કરવામાં કોઈ વિલંબ નથી કારણ કે એફ.આઈ.આર. તારીખ ૦૬/૧૧/૨૦૧૮ ની છે અને શરૂઆતમાં કોઈપણ આક્ષેપ જારી કર્યા વિના સીધા જ અરજદારને સેવામાંથી બરતરફ કરવામાં આવ્યા હતા. અપીલ સત્તાધિકારીએ તારીખ ૦૬/૧૧/૨૦૧૮ ના હુકમ દ્વારા અરજદારને તાત્કાલિક અસરથી સેવામાંથી બરતરફ કરતા તારીખ ૧૩/૧૧/૨૦૧૮ ના રોજ પસાર કરવામાં આવેલ હુકમને કાયદેસર અમાન્ય ઠેરવી રદ કર્યો હતો. બરતરફીના આ હુકમને કાયદેસર અમાન્ય ઠેરવી રદ કરતી વખતે, તેણે એવું પણ ઠરાવ્યું હતું કે આ વિચારણા હેઠળની ખાતાકીય તપાસને નુકસાન પહોંચાડ્યા વિના કાર્ય કરશે અને તારીખ ૦૭/૧૧/૨૦૧૮ ના રોજ સસ્પેન્શનનો હુકમ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો અને તારીખ ૨૭/૧૧/૨૦૧૮ ના રોજ ચાર્જ મેમોરેન્ડમ જારી કરવામાં આવ્યું હતું.

૨૦. હકીકતો અને કાયદાના કોઈપણ જટિલ પ્રશ્નની ગેરહાજરીમાં અને આ કોર્ટ સમક્ષ એવું કંઈ દર્શાવવામાં આવ્યું ન હોવાથી કે જો ખાતાકીય કાર્યવાહી આગળ વધારવાની પરવાનગી આપવામાં આવે તો અરજદારના બચાવને કેવી રીતે અસર

થવાની સંભાવના છે. કાર્યવાહી પર સ્ટે આપવાનું અમને કોઈ કારણ જણાતું નથી, અમે વધુમાં એ પણ નોંધીએ છીએ કે એ.સી.બી. કેસ નં. ૧/૨૦૧૯ હજુ સુધી આગળ વધ્યો નથી, સંબંધિત કોર્ટ દ્વારા ચાર્જ પણ ઘડવામાં આવ્યા નથી.

૨૧. પરિણામે, આ અરજી નિષ્ફળ જાય છે અને નામંજૂર કરવામાં આવે છે. સંબંધિત ટ્રાયલ કોર્ટને એ.સી.બી. કેસ નં. ૧/૨૦૧૯ ની કાર્યવાહીને ઝડપી બનાવવા અને આ હુકમની નકલ મળ્યાની તારીખથી ચાર મહિનાની અંદર તે પૂર્ણ કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે છે. પક્ષકારો સહકાર આપશે.

૨૨. મુખ્ય મેટરમાં પસાર કરવામાં આવેલા હુકમને ધ્યાનમાં રાખીને, સિવિલ એપિલિકેશન પણ તદનુસાર નામંજૂર કરવામાં આવે છે.

(સોનિયા ગોકાણી, ન્યાયમૂર્તી)

(ગિતા ગોપી, ન્યાયમૂર્તી)

એમ.એમ. મિર્ઝા

This judgment has been translated using AI Assisted Translation Tool.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.